

Uersiculi super mate

ria indulgentiarum.

Arbitrio papa proprio. si clauibus vti possit. Cur sinit vt pena pios cruciet? Cur nō euacuat loca purgandis animab⁹ tradita? Sed seruus esse fidelis amat. Deserit ergo fidem male dispēsans. Neq; prudens clauibus vsus inest. Dans capiēsq; tremant profectus certe est magnus bñ clauibus vti. Quando fit hoc sempunctio sola docet. Larus in ecclesia thesaurus et vtilis assit. quēdat larga manus. prodiga crimen habet. Cuius angelicis neq; hic mandare viator. Cōmendare potest orat vt ecclesia. Impie peniteas. tunc indulgentia fiet. Infinita tibi. pena breuis superest. Pena tamē grauis est cautus releuare studebis. Diuicijs sparsis muneribusq; pijs. Dans aliquod minus vis indulgētia proficit. Proderit. z nulla dona deo pereunt. Paucula sunt dona. sunt de rebus perituris. Accipies celis premia perpetua.

Glosula. Larus in ecclesia. Nota hic triplex conditio cōcurrere debēs in largitiōe indulgentiarū. nō prodiga. Q nō veniant incōtempū. q; sint ad publicū pfectum. q; nō sonent turpem questū. Unde quo ad scōam causam. paup et eadē caritate dat d. sicut diues dat talentū lz meritū essentialis premij sit equale in ambobus nō tamen oportet hoc de premio accidentali remissionis pene debite peccato. z in hoc potest esse cōditio diuitis melior iuxta illd. redemptio anime viri proprie diuitie. Fundat etiam positio q; actus exteriōres possunt addere sup meritū interi⁹ z essentialē meritū accidentale multis modis z causis hic omisiss. Videtur modus loquendi in forma absolutionis cautus esse licet nō multum clarus dū additur in fine q̄tum clauēs ecclesie se extendunt. et hoc idō forte dicitur propter tres causas modo dictas. **S**init

Responsa eius

dem cancellarij parisiē. ad q̄stiones quatuor sibi p quendā familiarem motas. **Q**uarum prima est ista. An male loqui de alijs in eorum absentia. sit semper peccatū? Quaz deter-

minat per tres cōclusiones. **S**ecunda questio si quis fecte cōfiteatur. An iteruz teneatur de omibus confiteri? Hanc determinat per distinctōnem de quadruplici fictōne. **T**ertia. si habeatur suspitio de illo qui cōfiteretur et nō sufficienter discusserit cōsciētiā suam. An talis possit absolui nulla inquisitiōe sibi facta de peccatis vnde suspitio habetur? Quam soluit similiter per distinctōnem. **Q**uarta questio de altaribus fractis de cingulis sacerdotum non benedictis et de castulis refarcitis z sic de similibus. Utrum sit peccatum cum talibus et in talibus missam celebrare? Ad quam responder p auctoritates.

Prima questio

Queritur an male loqui de alijs in eorum absentia sit semper peccatum? Videtur q; sic. qz null⁹ vellet q; hoc de se aut sibi fieret ergo nec debet hoc facere de alijs aut cōtra alios. consequētia tenet per illam generalem regulam diuini iuris et humani. Quod tibi nō vis fieri alteri non feceris. Sed in oppositum arguitur. quia si sic tunc fere totus mundus esset in periculo damnatiōis pperue etiā multi religiosoz.

R

Questiones quedam

¶ Nam cōiter cum homines cōueniunt declinant facillime ad loquendū de absentibus/et vtinā tam cito de eorum bonis sicut pro dolor de eorū malis. Nonnūq̄ tamen aliqui loquūtur de mala vita politiciam regētū et aliorum seculariū vt autē intentiōe non mala. ¶ Pro responsione itaq̄ Sciendū q̄ actio moralis libera/accipit vel vituperiū vel laudem et peccatum/ex suis circumstantiis. et specialit̄ ex circumstātia finis. Inquirendū est igitur ad quē finē dicat̄ malum de absentib⁹. Et occurrūt sex fines generales. Quandoq̄ hoc fit ad destructiōem presentīū et id audiētū. vt caueant similia facere. Quāq̄ fit ad p̄ntium cautelā. ne scz ex ignorātia decipiant̄ p̄ malam aliorū societate quos presumūt bonos. ¶ Quāq̄ etiā fit ad vtilitatem absentīū vt videlicet presentes eis referant pro ipsorū correctione et emendatione. Quandoq̄ fit ex quadā compassione amicabile. vt scilicet seipsum et audientes referens prouocet ad orandū instantius pro aliorū peccatis et eorū cōuersiōe. Quandoq̄ etiā fit ex sola curiositate et asueta loquacitate et quadā libidine loquendi de alijs. Quādoq̄ autē fit ex odio vel inuidia ac pro diminutione fame aliene et ex animi indignatione.

¶ Sit erga prima cō-

clusio. ¶ Primis quatuor modis potest esse non solum licitū /imo et meritorū/ referre mala absentīū. dummodo tñ non intendebat̄ principaliter alius finis q̄ aliquis prenotatorū quatuor. Et si nō miscet̄ alia intentio fermēta et sibi ipi mētiens. Atq̄ dū bene p̄uideat̄ ne sint falsa que dicūt. Aut in malo vltra q̄ in se sunt per referentem ampliata. Aut forsan sine stre interpretata. Ac etiam q̄ nō plus noceat talis locutio absentibus et eorū fame q̄ pro fit p̄ntibus et eorum edificationi. Quoniā pro puo bono cōsequēdo nō est magnū malum cōmittendū

¶ Subiungam⁹ etiā

secundā conclusionē. ¶ Scda conclusio. Male loqui etiā de absentib⁹ ad solū satisfaciēdū proprie loquacitati et libidini loquendi de alijs/ qui est quintus mod⁹ seu finis inter predictos/ etiam si sit pro sola deductiōe tempis et quasi pro solatō

vsque tempus sine tedio transeat/ vit aut nunq̄ excusat̄ a peccato et sepius irāsit in mortale peccatū. Tale enī verbū nō solū ociosum (de quo iuxta terribilē veritatis cōminatōem sumus reddituri ratiō) sed et cōiter est p̄nciosum et multipliciter nocēt. Nam habem⁹ ex tali verbo occasiōnem et rationē magne damnificatiōis aliorum/ in sua fama. Etia p̄ hoc cadūt sepius sime tam loquētes q̄ audientes. vel in indignatiōem cōtra eos de quib⁹ fuit oblocutio. vel in falsam testificatiōem propriā tam cordis q̄ oris. dum videlicet cogitatio interior pensans corā se posita aliena mala. et sua propria quādoq̄ similia aut maiora/ palpans tunc et inflat̄ dicendo. Gratias tibi ago dñe deus q̄ nō sum ego talis qualis iste de quo tāta mala referūt. Et sic miser cadit in foueam quam fecit et cum illo euangelico phariseo false iustofit peccatore quē ipse iudicat si non deterior. ei tamen p̄pter suam supbiā similit̄. quia etiā peccator vt alius. et si alio mō. Et hoc pharisaicū viciū tam in loquēdo q̄ in audiendo cōcipit̄ facillime. et fit saltē affectu. etiā si raro videat̄ iudicare aliter. et id ore manifestare minime attemptet. ¶ Si quis autē queret signū quō sciat̄ quando ex bono sine loquat̄ aut malo de malis p̄mit⁹. Respondet q̄ dum loquit̄ aliquis ad bonū ist⁹ cui⁹ mala cōmemorat. vtputa vt in se et audientib⁹ prouocet mentē ad orandū pro talis emendatiōe/ necessariū est vt sentiat tunc in se quandā ad eundē de quo fit sermo compassionez piā dulcemq̄ misericordē et caritatiuū affectū. Et etiā requirit̄ vt nō nimis longum tēat sermonē de tam mala materia et despicibili. Sicut piā mater nō delectatur in narrādo longe mala filij sui. nec etiam dicit illa nisi ex necessitate. vtputa ipi medico aut illis qui eius saluti poterunt prodesse et malū adiacens auertere. Sic itaq̄ narrando suspirat̄ alte. tristatur. dolet. et abbreviat sermonē quantū preualet et quantū videtur sufficere ad ostensionē infirmitatis que sibi tante tristicie causa existit. ¶ Sed dū quis loquit̄ malum de alijs ex loquacitate/ sunt signa opposita. quoniā tunc sentit indignatiōnem animi contra eos de quorū malis loquitur. et cū quadā amaritudine fellis corrodit̄ mordet ipsos absentes et verbis suis venenat̄

linguaq̄ sua sicut gladius acutus acu-
ta/lacerat sine misericordia. sine aliq̄ com-
passione. nec ponit finē verbis suis. quia
satiari nequit eius vorax inuidia. q̄n licet
crudas omnes carnes et totū sanguinē ei⁹
quē deuorat/quantū in eo est/ absumpse-
rit. Et q̄uis cōscientia sua sibi clamet q̄
talia agendo/ neminē edificet imo ⁊ non/
nunq̄s audiētes scandaliset/ nō tamē ad/
huc cessat/ quin q̄ntū temp⁹ patifvenenū
suū totaliter effundat. **I**te signū est nō
fallax. cum sic loquēdo malum de absentib⁹
bus/eos corrigere minime curat. **D**oc au-
tem sciri ex eo potest. quia p̄ntibus nō cō-
mittit vt absentibus caritative ea que ip-
se inuide refert denūciat. immo persepe
postq̄s ad cor reuertit/ timer ne id faciant
essi factū foret/ nō equo animo sustineret
nō quia doleat de alteri⁹ iniuria ⁊ sua pro-
pria culpa/ sed magis de sua vilificatōne
et detractōis nota. nollet enī detractor re-
putari. q̄s esse non viter. **I**tem signū
efficax videtur. vt loquens malū de alijs
interroget cor suum corā cordium inspe-
ctore deo cui mēiri nō potest. q̄uis pos-
set mēiri iniquitas sibi ipsi. et querat an
vellet q̄ ali⁹ sic loqueret de se coram alijs
ea intentōne ea forma ⁊ sic de alijs circū-
stātijs qualiter ipse loq̄tur de alijs. Et ni-
fallor vt frequēter respōdēbit sibi cor suū
si mendaciter veritatē tamē supprimere
noluerit/ se hoc nequaq̄s velle. **S**ignum
ergo mali est. **D**oc clauo retunditur non
nulloq̄ excusatio falsa ⁊ friuola/ qui cum
locuti fuerit ad libitū suum de proximo-
rum suozū malis/ audent si super hoc ob-
iurgent dicere/ etiā quandoq̄ cōstanter li-
cet mendaciter/ se hoc fecisse nō malā intē-
tione. neq̄s animo cuiq̄s nocendi. ⁊ nullo
modo ex inuidia. **E**t si rursū interrogā-
tur. **A**n ergo ex singulari id egerint dile-
ctione ⁊ amicitia ⁊ ad magnū p̄fectū aut
cōmodum absentiu⁹ ⁊ an similia dilectio-
nis et amicitie signa velint erga se consi-
militer fieri. laqueis perplecitatē ita ca-
pti ⁊ irretiti sunt. vt vel manifestum con-
tra suam cōscientiā proferre mendaciū
vel verbum iniquū ⁊ dolosum iniuste di-
xisse contra proximū fateri cogantur. q̄z
vtrumq̄ malum est. **M**alum igitur et
valde malum multūq̄ piculosum est ho-
mini esse promptū ad loquendū malū de
absentibus. **E**tiam ceteris malis que in-

de sequitur circūscriptis mens tam loq̄n-
tis q̄s audientium impedif a melioribus
et salutaribus postmodū et hoc. etiam in-
uita. **C**um enim post fuerit orandū et deo
seruendum/ ad mentē redeunt placeat vt
displiceat. cum quadā quasi violētia que
prius incaute commisit vel admisit cum
mala complacentia. **Q**uanto cōsultius
est itaq̄ loqui de bonis aut de peccatis ⁊
malis proprijs/ q̄s ita rodere dente canis/
no alios. **C**ix deniq̄ seruat mensura q̄n
misceat mendaciū. ⁊ malum augmentat/
⁊ ad p̄tem semper trabatur deteriorē. et
pene in nullo excusetur aut alleuetur/ vt
sic fiat supra modum peccans peccatum
quasi vnū aut simplex peccatū non suffi-
ciat in p̄niciem ipsius obloquētis.

Conclusio tertia

Loqui malum de alio ad finem sextū
scilz directe ex odio ⁊ inuidia semp est pec-
catum. **E**t quando notabiliter leditur p̄
hoc aliena fama. ⁊ dum loquens hoc ad-
uertit in sua cōscientia/ aut aduertere pos-
set est grauius peccatū sepissime q̄s furtū.
aut q̄s foret eius carnū in die veneris vel
ieiunij ecclesie magni cuiuscūq̄. **S**alu-
bre itaq̄ consiliū est ad vitandū tam grā-
de piculuz anime. vt homo discat ⁊ assue-
scat ita honeste loqui de absentib⁹. sicut
loquendū esset si ipsi presentes essent ⁊ p̄-
sonaliter de se sermonem prolatū audiret.
Itemq̄ vt homo semp timorē dei ha-
beat pre oculis cordis/ qui vniq̄s vbiq̄s est
presens. et in cuius cōspectu loquit qui-
cumq̄ loq̄tur. **N**on solum autē hoc sed et
cor intuet. ⁊ reddet teimpe suo vnicuiq̄ iū-
sta opera sua. **O**ret ergo necesse est quili-
bet vt ponat domin⁹ custodiam ori suo.
Sed et audientes caueant sibi ne sint
prurientes auribus. vt delectet eos audi-
re aliena mala. quia iuxta beati Hieroni-
sententiā verissimam. **E**que reus est qui
detrahentē libenter audit sicut is qui de-
trahit. immo nōnunq̄ ampliori reatu cō-
stringitur/ propter p̄stitā alteri occasio-
nem. **S**i enī ipse non libenter audisset/
forsitan alter tacuisset. **E**t vt ampli⁹
p̄timescamus tam piculosum lingue vici-
um aduertendū. **Q** cōmuniter fm docto-
res comparatur nō solum furto sed ⁊ homi-
cidio. immo ⁊ preferūt hac rōne **Q**uia in
bomicidio occiditur corpus vnū. **I**n

Questiones quedam

detractiois vero vicio occiditur anime plures. quia anima detrahatur. anime detractor: em libeter audientium. et quandoque etiam anima eius cui detrahitur. Item non minus facilius satisficit pro homicidio corporali et furto quam homini homicidio et furto spirituali scilicet detractioe. Ratio quia in illis quantitas damni estimari potest. et sic correspondens emenda subsequi. In istis autem neque cum non satis constare possit in quot hominum cordibus mediate et immediate detrahens bonam opinionem et famam eius cui detraxit occidit atque furtive bonum fame (quod inter omnia alia corporalia et huius vite bona multum est preciosum) subtraherit. unde et difficulter satisfacere ipsi lesio potest. Cum tamen iuxta beatum Augustinum peccatum non dimittitur nisi ablatum restituatur. Quomodo autem restituetur cui ignorat quantum debet. Itemque inter cetera peccata istud quodammodo est inhumanius et bestialius. quia lupinum. Dicitur namque quod mus musum non comedit. nec canis canem. nec bestia aliqua bestiam sue speciei. sed bene alterius. Sola lupa excepta. que (ut aiunt) cum fame premit lupum comedere non veretur. Sic detractor homo hominem sue nature consortem tanquam lupa rapacissima dentibus detractiois rodere comedere et occidere non erubescit. In hoc a lupa differens. quod illa comedit carnes recentes. ipse autem quandoque carnes fetentes et iam putrefactas. quando videlicet non tantum vivis sed et dudum iam mortuis / dentes mordaces / detractorie iam infigit. Abominandum malum et valde odiendum. Bene ergo sapiens vocat detractores deo odibiles. Cum tamen scriptum sit de deo. nihil odisti eorum que fecisti. In signum magne detestatiois (hanc dubium) peccati detractiois dicit deus odire detractores qui nihil odire solet eorum que fecit. Aut restat dicere quod detractores non sunt sua factura. non quidem secundum eentiam sed propter singularem eorum malitiam. Unde et hac de causa beatus Augustinus vir scientia et vita utique preclarissimus / ad tantum detestabatur hoc viciu / ut circa mensam ubi communiter de facili lingue peccatum iuxta beati Gregorii de diuine epulone sententiam se immisceret hec metra prout in eius legenda reperitur / scripta haberet. Quisquis amat dictis absentium rodere vi-

tam. Hanc mensam indignam non erit esse sibi. Et factum comprobaret quo scripto statuerat. Cum quidam episcopi (prout ibidem legitur) ad eius mensam cepissent incaute laxare linguam in detractioem absentium / aiebat. Nisi cessarent / ipse illa metra deleveret et de mensa recederet. Hinc etiam est quod religionum fundatores / considerantes multiplex in lingue vicio pendere anime piculum / sanxerunt prouidissime / summo remedio. iuge pro loco et tempore suis sequacibus silentium. certas penas in robur sanctionum suarum contra transgressores adijcientes. Et clarum est experientia docente quod ubi censura hec silentij seruatur artius / ibi religio viget laudabilius et profectius. Porro quod custodia oris cuiusque sit necessaria propter cauenda mala preterita / specialiter tamen hec oportuna est religiosis et sacerdotibus christi. quorum oratio non diabolicis ioculationibus sed diuinis die noctisque laudibus repleta esse debent maxime etiam propter illa tremenda sacrosancta corporis et sanguinis christi mysteria. que ipsorum oratio quotidie quasi tangere habent. Nemo male loqui volens loqui de alio / debet primo considerare seipsum / fragilitatem suam. et proprios defectus. et quomodo indiget etiam misericordia dei ipse ne cadat. sicut ille cecidit de quo loqui intendit. immo iam similiter et forte plus grauiter cecidisset / nisi diuina gratia se preseruasset. Nemo quippe sanctus aut innocens / viribus suis. Penser quoque si ipse esset in statu aliorum ut alij faciunt faceret et quandoque peius. Occasione peccandi namque que valde multiplex est data / difficile est non peccare. immo singulare dei donum tunc peccatum posse vitare. Nam si homo qui non nisi se et linguam suam regere habet / ita sepius deficit occasione se offerente / ut cadat tam facile in peccatum detractiois et cetera mala. nec potest esse dominus sui ipsius / quid rogo hic estimare pie debebit de ceteris qui non solum se / sed et alios multos diuersorum et mirabilium morum habent regere. Nonne si qua viscera pietatis et fraterne charitatis in eo fuerit pro his talibus si non omnia punctualiter ad rectum dirigunt magis deuote orabit quam detractorie lacerabit. Re gratiabit itaque deo. quia se in tuto locauit. et compartiet fratribus (quia omnes unum habent patrem in

celis) tam varijs et multis piculis etiā nō tantū pro se. sed pro cōi salute expositis.

Deniq; timeat nihilominus sibi vsurpare diuinū iudiciū. cum nō vere iudicare alienū seruū qui dño suo stat aut cadit. **S**tabit autē potius qm̄ potens est dñs stabilire eū. hoc enī pie debet presumi magis q̄ qd̄ cōdēnet. **A**lia innumera sunt in sacris scripturis. **E**t ex dictamine etiā plura sunt filia iuris tam diuini q̄ hūani. quib; homo se iuuare cōtra tā pestiferū viciū lingue poterit. pariter et munire. q̄z diligēter debet aduertere. et in effectum deducere ne forte alias frustra sit q̄qd̄ boni agi. **A**duertat etiā q̄ licet totū pene humanū gen⁹ pctō lingue cōiter periclitetur pauci tñ sunt q̄ debite inde cōterant cōfiteant^r et satisfaciāt. immo repiunt nōnulli adeo mētis oculo ceci/ q̄ detractōes adularōes calūnias et ceteras manifestas oris damnādas neq̄cias. nō reputant apud se pro peccatis. qui si forent de laicoz nūero lrās ignorātiū/ viderent^r vtiq; excusandi. nūc at̄ excusatoz nullā hñt de peccato quia pro chdolor et lrāri et clerici et qñz habitu religiosi sunt. **T**imere q̄z deberēt merito hoīes. ne si abutant lingue sue bñficio ad deū laudandū/ et p̄riā salutē operandū/ sibi cōcesso/ in extrema sua necessitate videlicet in horrende mortis hora/ vsus debitus tam nobilis doni/ iusto dei iudicio eis subtrahat/ cum eo p̄maxime indigebūt/ ad confitendū peccata sua/ et ad exponendū necessitates suas/ et ad cōmendandū aīas suas deo et sc̄tis suis et eorū amicis etc. **L**ongū q̄z intēdebam⁹ et forsā duri q̄z debueram⁹ de vicio lingue disseruim⁹ **S**ed nemini displiceat/ null⁹ sinistre dijudicet. p̄ cōi bono factū est. corā deo loq̄mur. nulli in p̄emptū **F**init

3 **Secunda questio**

Querit si q̄s fictē cōfiteat/ an teneat de oib; cōfiteri. **R**espōsio hic p̄supponēda est vna distinctio magistralis de fictōne. **Q**uia quedā fictio est p̄niōse mentiēs. Quedā dolose dimidiās. Quedā patēter inficiēs. Quedā insufficiēter discutiens. **F**ictio triplex prior impedit ne p̄fessio vel p̄ntsa absolutio valeat ipsi sic fingenti. quin oporteat vel necessariū sit itez de oibus sacraliter cōfiteri. **Q**uarta p̄o fictō

p̄t inueniri licet nō bona/ nō tñ sicut prior equalit̄ mala. vbi licet absolutio non cōferat grām nec pctā deleat/ cōfert tamē cessante fictōe. nec oportebit de sic confessis/ iterū confiteri. **C**ōueniūt in hoc satis doctores qz p̄muniter doctores dicūt q̄ vnū peccatū mortale nō delet sine alio alias nāq; seq̄ret q̄ grā staret siml^r cū peccato mortali. **M**entiēs autē in confessio ne p̄niōse/ peccat mortali. **S**ec⁹ autem est de mendacō qd̄ ex genere suo alias eēt solū veniale vt videlicet miscēdo qñdā leuem circūstantiā falsam vel excusatoz friuolā. **F**ictō autē sc̄da sc̄z dolose dimidiāns. dicit q̄ tacet solū ad celandū suū peccatū vni certo sacerdoti. at tamē p̄ponit b̄ certo alteri confiteri et hoc facit in fraudē integritatis ipsius cōfessionis. videlicet ne vilis reputet^r si hoc peccatū tali detegeret cui iam forsā alia plura detegit grauiora. reseruans hoc ciudā alteri qui prior a ne scit. vt fallaciter repiatur apud humanū iudiciū peccator pius/ qui corā deo est peccator magnus. **S**i autē hec dimidiatio fiat absq; dolo. vt puta iusta rōne. cū videlicet cōfitens h̄z aliq̄s casus p̄pter q̄s ex cōicatus est. vel qui alias sup̄iori sunt reseruati et ille sup̄ior verisiml^r nō audire vult alia nisi ea sola que sue auctoritati reseruata sunt specialiter. vel etiā dū confitens quantū in eo est patus esset om̄ia confiteri vni sacerdoti/ et idem etiā patus est oīa audire/ sed nō eadē hora. **A**ut etiā dū confitens habet aliquod peccatū de quo p̄sumit probabilit̄ q̄ si tali sacerdoti confiteret tale peccatū/ ipse forsā inde scādalifaretur sc̄z sacerdos. vel in fide. vel in moribus. vel ideo quia forsā tangit personā sacerdotis. put casus poterit occurrere possibilis. et confitēs pro tūc non h̄z aliū ad manū cui confiteatur integraliter. aut si haberet/ nō tamen bñ auderet p̄pter suscitōnes sinistras cauēdas/ aliū pro tali vice accedere. **P**̄mōi fictio dimidiāns. qz non fit dolose. immo nōnunq; religiose et prudenti discretōe/ nō reprobat̄ a doctoribus cōiter. **L**icet enī confessor vices gerat dei in audiendo cōfessiones. nō tñ ob hoc est deus vel angelus. **S**ed hō. vñ nimirū vt homo pōt scandalizari. **F**ictio tertia que est patēter inficiens/ fit dum cōfitens retinet adhuc propositū actualiter iterū peccandi nec habet propositū iūtra

Questiones quedam

confessoris voluntate/ iniuste ablata resti-
tuendi et satisfaciendi alijs prout foret sa-
tisfaciendū. Et hec fictio relabit et coinci-
dit in duo membra fictiois priora. Ratio qz
vel hic est celatio peccati mortalis, scz si non
confiteatur hoc propositū peccandi, vel est p-
niciosum mendaciū scz si dicat se penitere
et dolere peccasse/ cū manifeste opposituz
oñdant signa sua ex quo nō vult satisfice-
re iuxta sacerdotis iudiciū. Et sic fictio
hōi/ q̄si eadē est cū primā vel scdā. **F**ic-
tio quarta q̄ est insufficiēter discutiens/
pōt p̄tingere multipl̄. Primo ignorādo
scilz factū qz nō fuit sufficient̄ recogitatū
Secūdo ignorādo si factū sit peccatū, saltē
mortale. Tertio ignorādo p̄supposito pri-
mo qz sit peccatū mortale/ si sit taliter et exp̄s
se confitendū. Quarto ignorādo si dispi-
centia peccati sit principaliter in confitēte
nō ratōne culpe sed ratōne pudoris et pe-
ne. Quinto ignorando si motus in dete-
statiōe peccati/ sit satis intensus vel non.
Sexto ignorando si ponatur obeer abso-
lutioni/ p̄positū nō abstinendi a pecca-
to. **H**is p̄missis itaqz p̄suppositis dicē-
dum est ad questionē qz confessio nō est p̄-
ter aliquā istaz sex fictionū/ quartā fictiō-
nem q̄ insufficiēter discutit respicientiū/
iteranda. Nec etiā est iterāda p̄ter fictiōes
scdā/ p̄ ea p̄te cū addit. Si nō dimidiat
dolose. Scz sub respectibz dimidiat ibidē
supius exp̄ssis. Alias vero et p̄ter primā et
p̄ter scdā et p̄ter tertiā fictiōes est de ne-
cessitate salutis/ vt de oibus itez sacr̄alr
confiteatur/ ipse sic fice confessus. **O** aut non
sit iteranda confessio p̄ter scdā fictiōem
pro ea p̄te vbi nō dolose dimidiat/ nec nō
p̄ter quartā fictiōem/ cū suis sex speciebz
huius ratio est ista. qz ipsa confessio/ obtinet
et hēbit efficaciam vel in absolutōe sacramē-
tali virtute clauū ecclesie, vel postmodū
cessante fictione hōi, sicut fit etiā qñqz
in baptismo. Et ita cōcordat satis sanctus
thomas/ cū ceteris doctoribz. **F**init

Tertia questio

Querit si habeat suspitō de illo
qui confiteatur/ qz nō sufficiēter di-
scusserit cōsciam suā. An talis
nihilominus debeat aut possit
absolui/ nulla inq̄sitiōe facta vñ suspitio
habet. **R**ndet̄ sub distinctōe. **A**ut eni
confessor nō est curatus, ita qz cure officio

minime teneat illum audire. Si sic tunc
potest querere dilatiōes vt ambo interim
melius deliberēt, vel ipm simplr remitte-
re ad aliū confessorē. **S**i autē confessor
ipse sit curatus/ et p̄ cōsequēs debitor au-
diendi hōi confessionē/ tunc adhuc est
distinguedū fm qualitātē p̄sonaz. **N**ā
si cōfiteas sit adultus et discretus/ pōt fie-
ri vnū e duobz, scz vel vt petat ab eo si ve-
lit moneri p̄ inq̄sitiōes de statu cōscien-
tie sue/ libenter et sine scādalo et si tūc appa-
reat ex r̄sione sua qz nō fiat scdm. dicēdo
videlicz qz debet esse certus/ cōfessionē suā
vel absolutōem nil valere/ si sciēter aliq̄d
peccatū celauerit, nec est intētio absoluē-
tis nisi sub hac cōditōne tacita vel exp̄ssa
scz. **S**i tu cōfiteris, et aliq̄d peccatū tuū ce-
laueris sciēter/ ego non absoluo te. **E**t tu-
tius est vt hec cōditio teneatur mente tacite
qz exprimat̄ ore aperte/ in absolutōis for-
ma. **S**i vero p̄sona cōfiteas sit simplex et
humilis, ita qz satis appareat velle liben-
ter informari sine aliqua turbatiōe et re-
calcitratiōe/ tunc omnino pium est/ saluta-
re et meritoriuū/ vt confessor ipse talem instru-
at. **S**olū vt hoc fiat pederenti prudētē et
discrete nec dure sed blande et dulcit. **N**ec
aduertat̄ etiā si scādalu aliquādo fame
proprie etiā exteriū inde videatur oriri
posse. **N**on enī possumus immo nec dēm⁹
oibus scandalis vitādis occurrere semp
saltem actiuis, put exempla sufficiētia ha-
bemus in saluatore nostro cuius q̄uis p̄-
fecta sunt opa/ nihilominus tamē phari-
sei nōnunqz in eis scandalizati sunt.

Quarta questio

Querit de altaribz fractis, de cigu-
lis sacerdotū nō bñdictis, et de ca-
sulis resarcitis et sic de silibz. **U**tz
sit peccatū in et cū talibz celebrare missam.
Rñsio fm sententiā bti ambrōsij ad Aug.
qz in oibz talibz q̄ sunt iuris pure positiuū
pōt teneri consuetudo patrie seu puincie
aut diocef in qua hō cōuersat/ qñ plar⁹ v̄
mediatus et alij cū qz scitu pbabilr talia
fiunt tolerāt hōi. **E**t enī cōsuetudo cir-
ca talia positiuū/ in p̄res optia, etiā q̄cqd
in cōstitutiōibz/ etiā redactis in decreta/
libz vel decretis vel etiā synodalibz aut
iurispitoy decisionibz inueniat. **L**eges ei
instituit cū pmulgant̄, et vigore hnt/ duz
moribz v̄tētū approbātur. **A**lioquin cō-

stitutes positue/ nō essent nisi in laque
um z offensiones z scādalu. nedū insipiē
tū sed z sapientiū. **A**duertendū tamē q̄ n̄
facile est circa singularia semp̄ discernere
p̄ regula q̄i generali. que cōsuetudo debe
at dici sufficiēter cōprobaravel tolerata ē
supiores/ p̄sertim vbi nō habet sufficiēs
scientia seu cognitio quid etiā sit de iure
pure posituo. **F**acit p̄ hac r̄sione to/
tū illō qd̄ dicit doctores de obligatiōibz
religiosoz in suis votis z regulis quēad
modū de hoc alibi latius tractatum est.

1 Sequuntur questio
nes alie cum responsionibus earū ab eodē
cancellario datis.

Dabitabat nup̄ aliqs/an de/
lectatio cordial/ q̄reda sit in
fuitio dei/ tā practico q̄ spe
culatiuo. **V**idēt enī talis
delectatio esse fornicatio seu
libido quedā spūalis. que nō deū prop̄
se solū querit/ zelo amicitie pure gratuite
sed prop̄ se. **E**xēplū de officiantibz cleri
cis alicui ecclesie. propter distributiones
horarias seu quotidianas. **E**xēplū aliud
de sponsa que nō diligeret sp̄sum prop̄
aliō nisi prop̄ delectatiōem osculoz cum
silibz. **S**ed vidēt ad oppositū. **P**rimo
illō psal. delectare in dño. z dabit tibi pe
titōes cordis tui. **R**ursum illō phi. delectā
tio cōseruat opantē hominē in opatiōe
Et itēz signū adq̄siti hitus. est delectatiō
in opatiōe. **A**terz deus reddēs cām p̄plo
isrlitico maledictōnū suaz dicit q̄ nō ser
uierit deo in gaudio cordisq̄ leticia. **E**t
alibi. **G**audiū dñi/ fortitudo vestra **Q**ui
sentētie confirmator fuit antonius dicēs
q̄ ynica ratio cōuincēdi inimicū/ est leti
cia spūalis **E**t hec fert̄ adeo in eo v̄guisse
vt ab ignorātibz eū prius in vultu cerne
ret. **R**isio nihil est hoī tutū in hac ita.
cū nec ipsa vel virtutū (sicut d̄r in prosa)
tuta sit victoria **T**raqs nihil est q̄ nō cōti
gat abuti. **E**t si nō formalr̄ s̄z obiectaliter
Sūt hec verba theologis nota **P**rofe
cto cōstat q̄ delectatio in deo sincera z ca
sta laudabilis est sicut allegatū est. tātum
modo iūgatur hūilitas z pietas sine iso
lentia. **S**z addebat inq̄rens q̄ nullaz p̄t
sensuale vel spūalē delectatiōē admittere.
quin tristitias incompatiblr̄ maiores
inueniat si non in delectatione diuine re

cordationis se iugiter exerceat. z h̄ sciens
querit in dño p̄ meditationē delectari **R**e
spondēt q̄ h̄ agēdo de^o sepit vias istī sp̄i
nis z q̄si claustro concludit/ ne vagari li
beat extra se. cui consonū est illō de cāticz
Sicut lilium inē spinas. q̄ sunt ibi q̄si se
pes ab extra ne dissipator introeat. z ab i
tra ne exeat vaga. i. vane acta **T**raqs meli^o
est sibi facere deū delectatiōē forte min^o
castā q̄ honestū sit/ q̄ mūdi. carnis z dia
boli delectatiōibz inherere. **R**ursum in
ferebat. q̄ fastidio sibi sunt oēs mūdi cir
ca prios occupationes q̄ntūcūq̄ videāt
pie vel honeste. quēadmodū si sponsa ni
hil aliō q̄rat nisi q̄ impetret illō de cāticz
iniriū. **O**sculef me osculo oris sui **Q**uerit
itaq̄ solū amare z amari. **S**z mirādū eēt
nimis si non has amorz delicias corripet
aliq̄n pius sponfus flagello nūc interius
nūc exteri^o. exponēdo videlz eā aliq̄n peri
culis. sicut oportz q̄ nicticozar q̄ntūcūq̄
domiciliū qd̄ eū p̄regat a contradictione
aliaz auiū custodiat/ aliq̄n veniat in ap
tū p̄ necessitate cibi vel pulloz **P**asser ita
q̄ solitari^o in tecto/ cogitur ad iferiora de
scēdere/ sicut moyses de montz caligie ad
p̄plm rebellantē. **Q**uid igitur finalr̄ cō
cludēdū ē. nisi q̄ sapia dimit^o inspirata/ q̄
est vnctio docēs de oibz gr̄a dirigēs mo
re sessoris z eq̄tat^o dei z q̄drige aminadab
.i. spontanei z curr^o dei q̄ decē milibz mul
tipler̄ ē/ sufficiēter hoīez in deo spantē et
de salute sua solicitū/ edocebit. **E**t iāsi tal
sol^o cludatur in cella aut si solitudinē de
ferroz exēplo marie egiptiace/ z pauli pri
mi heremite/ z marie magdalene/ cum si
milibus ceteris/ solitarius inhabitet.

ExPLICIT hoc opusculū de delectatione
q̄renda in diuino officio ad instantiā fra
tris symonis bastardi de salinis pro tūc
conuētualis celestinoz lugduni

Quequuntur alie questiones
Queritur quan
do mittitur pctm̄ mortale i voto obedie
Rndetur q̄ maiores p̄cipiētes aliqd̄ sub
ditz suis non intēdūt ligare aīas eoz nec
debēt. **E**t iō si q̄s aliqd̄ sibi iniūctū a ma
iore/ ex negligētia aut incuria/ nō sic ad
pleret aut differret/ non prop̄ hoc pecca
ret mortalr̄. **S**ec^o si hoc ageret ex contem
ptu **D**icitur at̄ q̄s proprie peccare ex con
temptu. quando facit aliquē actū. motus

suum / z oem actonem habeat pro regula
 q' vbi celebrans magis eleuat intentonem
 suam caritativam in deum z proximū / illic ce
 teris pibus plus proficit. Ac si diceret / do
 mine miserere omnium sicut scis et potes.
 z scis me z vis orare debere. Deniq' pre
 figi non potest regula generalis / quin ali
 quando plus afficiat homo dum orat p
 vno. quandoq' plus dū orat pro plurib'.

Item nulla est missa qui possit aut de
 beat celebrari qn oēs pphēdat. q's ecclia
 pphēdit. Et si pterit valorem ad aliq's pti
 culares / hoc debz facere non p iudicando
 huic ecclie statuto. Denū ceteris pari
 bus salubrius est conari ad orationē ge
 neralem ad deum cōuertendo se ad eum /
 q's in particularibus fantasīs / circa ho
 mine occupari.

Utrum queritur utrum

in memento in missa / sit tutum facere meo
 riam specialem pro plurib' / propter cogi
 tationes que possunt oriri ex psonarū re
 cordatione. Respondet consulendo p tu
 tiori / q' melius esset anteq' quis accedat
 ad altare / q' faceret suū memento speciale
 hoc est q' dicat in corde suo / q' orare intē
 dit pro tali z pro tali. Et tūc quando erit
 in suo memento in missa / cum his qui cō
 tinent in memento missalis sufficit cordi
 aliter dicere / memento domine horū pro
 quibus teneor et decreui orare / z horum
 qui pro me orant. Nisi sit aliquis frater
 mortuus pro quo oportet facere speciale
 memento in speciali. Et hoc est tutū con
 silium / etiam vbi nō fecisset homo pro il
 lo die aliquod recenter memoriale p ami
 cis / sed haberet sufficiēter in habitu / pre
 fertim vbi celebrans est in publico / z vbi
 probabiliter estimat / q' p tale memento de
 articulatū / nō inflāmaretur ad deuotioēz
 specialem / sed potius inq'etaretur / z ad re
 liqua dicenda in missa / minus reddere
 tur idoneus.

Queritur utrum

de cogitationibus vanis aut noxijs q' su
 perueniūt in canone aut in memento ibi
 dem resistendum sit illis. Respondetur q'
 non debet tunc se occupare quis circa il
 las / sed vltra procedere. Hoc est tutissimū
 et necessariū consiliū / etiā vbi cogitatioēz
 videretur esse de cōmodis rebus z expedi

entibus / quia debet eis tunc dicere saltes
 facto / venitis importune / nō habeo nūc
 horam aut locum respondendi vobis / ex
 peccate temp' aliud dum vacabit. Porro
 quoad cogitationes fedas / noxias et blas
 femas / siue sit homo in missa siue alibi. il
 le potius vincunt contēnendo nec respō
 dendo eis q's pugnando. Scio quendam
 qui ad occursum taliū / solitus est in ani
 mo subridere / q'si subsannans / nec curās
 imissiones istas fedas p angelos malos /
 que inde protinus euanescent.

Utrum liceret ex

trahere muscā vel araneā aut aliud huius
 modi de sanguine cū cocleari paruo. aut
 aliquo alio / non consecrato. Respondet
 q' sic / prefertim vbi nō posset aliquid ta
 le extrahi cōmode / cū digito consecrato
 vel cū patena / aut aliquo tali. **Utrum** si
 caderz aut inueniret in sanguine / musca
 aut festuca aut pil' aut filū aut aliqd tale
 qd posset impedimētū aut nocimētū p'stare
 summi sanguinē dēret extrahi z qd in fie
 ret. Rūdet q' posset extrahi. z lauaret bñ /
 z lotio sumeret si nō eēt venenosaz musca
 z festuca cōbureret aut ipa vel cinis ei' po
 neret in loco abdito vt in altari vel pisci
 na. **Utrum** graui' peccaret ille p cui' ne
 glectu talia inueniret in calice. Rūdet q'
 tutū est facere cōscia z p'fiteri / z est pctm
 maius aut min' scōz q' negligens debuit
 adhibere maiorē cautelā.

Utrum quando po

nitur vinū z aq' in calicē si (vt sepe cōtin
 git) resiliat gutta vna vel apli' / z remane
 ant ab int' in labiū calic' z fundū dēant
 p' p'secratōz tales gutte dici p'secrate. Rū
 deo q' nō presertim si sacerdos nō intendit
 nec intēdat cōiter cōsecrare nisi illō vinū
 qd est infundo calicis. Pōt tñ illa gutta su
 mi añ ablutōz sub intētoē generali / si p'se
 crata ē vt p'secrata / si nō vt nō p'secrata. Et
 cautū ē vt sacerdos sit sollicit' ab initio vt
 gilare circa talia / z circa panē ne mice ca
 dāt ab hostia z ne tales gutte remaneāt. si
 at sacerdos dū aduertit añ p'secratōz tles
 guttas intēdit eas p'secrare / ipse sunt p'se
 crate. Sifr si hēat in p'ncipio itentōz cō
 secradi q'qd est p'secrabile / tūc totū cōse
 cratū est. **Utrum** si q's omittat vt dubitat
 omisisse aliquid in consecratione an dēat

Questiones quedam

solum reincipere ad id quod omisit/vel omisit se se credit/aut si ab inicio debet reincipere et quid de illis qui assuescunt reiteratorem. Respondet quod non est leuiter reiteratio facienda/et malum est consuescere presertim in verbis sacramentalibus/non debet iteratio fieri/nisi constet certitudinaliter quod verba non sunt dicta. Si autem dubitatio sit probabilis tunc fiat reiteratio sub condicione implicita/sicut fit dum dubitatur de aliquo si fuerit baptisatus/ut dicatur sic in corde. Ego non intendo consecrare hanc hostiam/et tunc dicat verba. etc.

Utrum si quis sine lumine dicat missam/aut si deficeret lumen in media parte missae. Et maxime a consecratione usque in finem incurreret excommunicatio? Respondetur quod debet facere conscientiam tam sacerdos quam minister. non tamen est sententia excommunicationis super hoc lata.

Utrum necesse est accendere facem seu thorbiam in consecratione vel communicatione populi? Respondet quod obseruetur versus loci et temporis. et similiter in dando pacem in missis que non sunt mortuorum. Non putatur tamen quod aliquod istorum sit preceptum obligans. nec omissio debet reputari peccatum mortale. nisi fieret scienter ex contemptu/vel cum scandalo pusillorum.

Utrum hostia si sit in modico maculata/vel perforata/vel deturcata et non rotunda ut moris est/ quid fiet? Respondet quod talis non debet assumi in principio/ presertim ubi necessitas non urget. et potest alia haberi. Sed si sit iam sumpta et non potest alia peti consequenter sine scandalo. dimittatur ipsa/ et fiat conscientia postmodum de neglectu.

Utrum si quis dicat missam/ ita quod nullus ibi sit/ nisi is qui iurat eum/ teneatur ad confiteor dicere et vos fratres vel misereatur vestri? Respondet quod sic/ quia ille unus gerit vicem totius populi.

Item quantum spatium requiritur post perceptionem sacramenti ad digestionem eius/ ita quod si ex infirmitate vel alias homo euomerit iam non est necesse colligere quod euomerit? Respondet quod citius aut tardius fit digestio/ secundum qualitatem complexionum. Sed est certa regula/ quod si appareant species in vomitu/ ille debent colligi/ et sumi vel tantum corpus christi in vase mundo seruari/ alioquin si nullo modo appareant species/

ponatur vomitus in piscinam/ vel comburatur.

Quam potestatem

habet abbas de iure/ in absolueno subditos? Respondeo quod habet potestatem ordinariam plenariam/ nisi pro quanto superior suus scilicet papa vel episcopus inuenit limitasse eam/ per iura scripta vel aliter. Potest in super potestate suam subdelegare.

Utrum abbas possit absolueri nouitios sicut presbiteros? Rursus puto quod sic.

Utrum illi qui adhuc sunt in laico habitu antequam habent habitum nouitiorum/ vel antequam habeant consensum quod recipiant pro nouitijs possint absolui ut supra? Respondeo puto quod sic. si habeant propositum temptandi ordinem. et religiones sine fraude. Ista tamen questio et precedens magis spectant ad iuristas. vel ad eos que sciunt iura positua. et consuetudines/ in religionibus approbatis.

Utrum abbas potest delegare suam potestatem/ et usque ad quem numerum descendendo? Respondeo quod potest delegare quod buscuq; vult/ potest etiam quibus delegare dare potestatem quod eligent et nominent. tot et tales/ quos et quales voluerint/ et ipse auctoritate sua delegat eas. Et hoc stat cum illa regula/ quod subdelegatus subdelegare non potest/ verum est itaque sua auctoritate.

Utrum vicarius abbatis/ in absolueno habeat similem potestatem sicut abbas? Respondeo quod sic si sibi contulerit/ licet ipse di recte subdelegare non possit.

Utrum priores et maxime in illis religionibus. que non habent nisi unum abbatem/ qui toti religioni preest/ habeant potestatem sicut abbates. Et vtrum possint delegare et quibus? Respondeo quod priores habent potestatem ordinariam/ sicut curati parochiales. sed illam potestatem habent limitatam sepe per suum abbatem vel episcopum vel papam. possunt tamen subdelegare in illis casibus/ quod eis auctoritate ordinaria reliquit.

Utrum sacerdotes seculares eo iure quod sunt sacerdotes possunt absolui ab alijs sacerdotibus secularibus quibusque scilicet de casibus coibus? Respondet quod non secundum iura scripta/ sed consuetudo inualuit in oppositum scientibus prelatibus et tolerantibus/ et ita videtur sentire/ et dare licentiam. Sed de religiose secus est quod non possunt audire seculares

sine licentia suorum maiorum :

Utrum sit celandū quicquid dicit in confessione sub sigillo confessionis? Respondet qd peccata et eorum circumstantie et ea que possent haberi cognitio peccatorum sunt de sigillo confessionis et de necessitate celanda. Alia etiam sunt celanda/tanquam secreta/si dicant bona fide et intentioe/nec tendunt ad subuersionem sed edificatiōem. etc.

Utrum confitens possit dare licentiam confessori suo reuelandi quicquid ab eo audiverat in confessione/sive tangat confitentem/aut alium quempiam. siue etiam pro pace aliquorum adiuvem reformanda/aut pro ammonitione alicuius seu correptione aut huiusmodi. Respondet qd proprie loquendo non potest dare licentiam / quod confessio revelet. Sed potest dicere extra confessionem. et ad huc cautela magna seruanda est in tali reuelatione et expedientius est / quod ipsemet confitens dicat quod dicendum est / et presertim si sit dicendum in publico. Rursus dum tangit peccatum alterius secretum / confitens nullo modo debet reuelare nisi ad bonum ipsius sicut vult sibi fieri. et quod dicat tali et tale / quod prodesse debeat / non obesse.

Utrum pro piculo vel damno temporalis / vel magis spiritualis / confitens aut confessor / aut alterius persone singularis / aut plurium / vel vnius et totius civitatis evitando possit aliquid sub sigillo confessionis auditum reuelari / dato saltem quod confessor diceret confidenti / quod talia non reciperet sub sigillo confessionis / aut quod super hoc sit faciendum? Respondet quod nullo modo etiam pro salvando vno regno / licitum est confessionem reuelare. quia non sunt facienda mala. Nec sufficit dicere post audicionem confessionis / quod confessor non capit in confessione / ex quo iam audivit. Secus si a principio diceret sic. noli mihi confiteri. quia non volo tenere secretum illud quod dixeris. Et tunc iam non esset confessio sacramentalis / de cuius ratione est quod sit secreta / nisi aliter et alio modo sciatur.

Utrum si quis peccauerit occulte / sic quod tale peccatum tangeret vel scandalizet civitatem / siue peccatum sit grave siue leve. Et peccans teneat se ipsum publicare. Et hoc tangit religiosos? Respondet quod si peccatum sit de se publicum / si tunc hic supponit licet persona sit occulta tunc si per prelatum interrogetur de dicendo

veritatem / ipse debet illam dicere tam de se quam de alijs in casu tali. Et in hoc non potest se / sed obedit legi dei / et suo superiori / qui cogunt se reuelare. Potest tamen talis culpabilis / prelo suo interrogati in publico coram alijs sic dicere / domine / quod scio patus sum vobis dicere ad prelatum. Si autem factum esset occultum de se / et persona aliqua esset publice diffamata. vel accusata ipsa similiter dum interrogata a superiore tenetur dicere veritatem. Si autem factum est occultum / et persona non sit diffamata / tunc talis persona interrogata per suum superiorem / non tenetur se reuelare / et potest dicere / domine / non debetis me super talibus interrogare / ex quo non sum diffamatus vel accusatus / vel denunciatus. Si autem superior urgeat eum per iuramentum / et sub pena excommunicationis ipse non tenetur obedire / nec penam timere. Sed si per tales evasiones et responsiones / ipsa persona veniat in suspicionem superioris / vel audientium / quod ipsa aliquid sciat / hic est maior difficultas. Et plane si sit res cognita in confessione solum / dicunt doctores quod absque scrupulo potest dicere et iurare. domine ego nihil scio de istis. Et hoc sic intelligitur / quod nihil scit tali modo vel scientia. quomodo potest superior et solum debet interrogare. Si autem posset similiter in alijs pure secretis ita respondere sine mendacio / ego non audeo diffinire. Videretur tamen alicui par ratio / et par verbi intellectus.

Utrum in casu predicto possit prelatus precipere. si quis sciuerit accuset eum. aut si talis teneatur obedire? Respondetur sicut ad priorem in omni casu. Et addo quod superior in tali inquisitione pure secretorum graviter peccat / et esset puniendus. quoniam excedit metas officii sui. et violat quantum in se est iurisdictionem dei / qui sibi soli secreta reservavit punienda.

Utrum si quis maliciose accedat ad prelatum suum / confitens peccatum suum / de quo credit se non posse publice puniri. quia ei secreta confessus est. Si vero ante confessionem peccati vel post venit ad noticiam prelati tale peccatum per confitentem vel per alium / possit prelatum ipsum peccatum reuelare. et publice punire peccantem. et precipue si publice accusetur? Respondetur / quod sic / sed obseruet prelatum /

Questiones quedam

ne scandalum oriatur / et hoc faciet ostendendo prius qualiter scit modo publico vel ante confessionem vel post peccatum confessum celando tamen quod aliquid sciat in confessione. Immo si per hoc innuat quod prelati reuelet confessionem / ipse est grauissime puniendus. **Utrum** si maior solus / aut unus vel duo alij soli / sciant peccatum alicuius. an possint aut debeant adducere tale peccatum ad publicum iudicium? **Respondet** oportet ad minus esse duos testes / et qui sciant ex certa cognitione. non ex solo auditu / vel quod ipse reus confessus sit publice / potest etiam in hoc casu per iuramenta et aliter molestari ille qui est publice diffamatus de aliquo facto / vel ubi factum est publicum licet persona sit occulta quatenus publice veritas cognoscatur. **Utrum** reuelator confessionis remittendus sit ad superiorem / et ad quem et si in omni casu id est si semper. **Respondet** quod tutius est remittere ad terram. quoniam peccatum est enormissimum et pessimum et reputare minus malum apostatari plures a religione professas / licet non sit talis pena in canonibus statuta / et vix possit dari pena sufficiens. Jura tamen instituunt quod talis retrudat in artum monasterium. et non quod iura cogant profiteri religionem / sed cogunt carcerem pati. vel talem penitentiam.

Utrum si quis non publice sed singulariter exprobrando tamen. et hoc extra confessionem / vel etiam in confessione / peccatum dixerit in confessione auditum sit puniendus et quomodo. **Respondet** quod ex caritate et in confessione / potest sibi obijcere peccatum confessum / seruata discretionem. sed sepe non expedit ubi confessus scandalizaret et male caperet / et forte retraheret a confessione alias facienda. Extra vero confessionem nunquam fiat exprobrando / nec etiam admonendo. nisi forte in quodam generali. Et hoc adhuc vix potest bene fieri. Propterea tutius est dimittere / et semper ostendere quod de peccatis confessis nihil sciat aut cogitet. Reperiatur alia via monendi quam ista / et cogitet quilibet quod sibi vellet fieri / aut non fieri / in hac parte

Utrum si confitens

obliuiscatur penitentiam / debeat iterum confiteri? **Respondet** quod talis debet confiteri de penitentia oblita. Et quia nunc penitentiae sunt arbitrarie / videtur quod non oportet confiteri peccata priora / licet doctores anti-

dixerint oppositum. **Utrum** si quis non compleat penitentias sibi iniunctas ex negligentia et torpore vel ex mala voluntate. aut forte quia nimis graues sunt / sufficiat se iterum profiteri / et non iterum facere primas penitentias? **Respondet** quod confessor potest secundum suam discretionem relaxare. presertim in penitentibus datis pro peccatis occultis / non ita de publicis. Nec videtur recurrendum esse de necessitate ad priorem confessionem aut superiorem. Et presertim quando tales penitentiae date sunt non per superiorem / sed per equalem. alioquin tutum est recurrere ad superiorem / vel equalem / pro relaxatione vel commutatione. et hoc quo ad penitentias faciendas. Sed iam de omissis puto / quod confessor qui habet potestatem absoluendi / potest secundum arbitrium suum / dare nouam penitentiam / et non iniungere completionem illius que omissa est. **Utrum** expediat sepe / aut in omnibus / confiteri eadem peccata / scilicet aut propter pleniores indulgentias acquirendam que ex maiori confusione causari potest / aut propter maiorem humilitatem? **Respondet** quod hoc bene fieri potest propter aliquam causam predictarum. aut aliam similem ut propter habendum consilium. Et caueatur in tali narratione curiositas. et specialiter in peccatis carnis. **Utrum** si quis commiserit plura peccata similia eiusdem generis aut speciei / que tamen non inducunt ad aliquid peccatum graue. id est que non habent circumstantias graues. **Utrum** sufficiat de quolibet genere aut specie generaliter confiteri. et non in speciali de omnibus? **Respondet** quod sufficit / presertim si dicatur numerus peccatorum scilicet. aut duos nescit explicetur taliter quod confessor possit satis cogitare multitudinem peccatorum / ut dicendo per unum annum vel per mensem / incidit in tale peccatum / toties quotiens tenebar. et quia quo ad quolibet speciale descendere non oportet. nec sepe expedit / propter audientem et loquentem / et temporis amissionem. **Utrum** si plures non simul sed unus post alium / aut duo tamen simul / viderint quempiam peccare possint eum ad publicum iudicium adducere? **Respondet** quod si duo simul viderint idem factum eodem tempore / et eodem loco / possunt testificari ut in publicum veniat. Secus si sint diuersa tempora et diuersi actus successiue et unus vidit post alium et non simul quia tunc non sufficit testimonium ad convincendum.

Utrum propter pñtiam heretici scismatici vel alterius excommunicati/ debeat quis cessare ab oratione/ vel in missa sistere/ in quolibet passu fuerit/ vel in officio diuino? Respondet si talis assistens sit notorie excommunicatus/ et denunciatus et constat illis de choro vel ecclia talis celebrans debet cessare. et significare palam causam sue cessationis/ nisi excusetur per timorem cadentem inconstantem virum. Si autem excommunicatio sit occulta/ nec fuerit denunciatio facta/ talis non debet cessare a celebratione publica/ presertim iam inchoata quia nec debet alium pro palare.

S **Si quis petit pro-**batorem religionis/ et tunc inuenit strabonem aut debilem/ aut inscium aut in aliquo inhabilem/ et hoc bene tunc notat/ permittit tamen sic per annum/ post hoc petit professioz et nullum aliud habet impedimentum quod prout vtrum possit repellere? Respondet quod sic. etiam gratis non assignata alia ratione.

Item nouitius interrogatur an habeat aliquod impedimentum per quo non possit profiteri? Respondet se non habere/ et sic consentit sue professioni imo de facto profiteretur/ inuenit tamen postea quod impedimentum habebat/ vtrum talis professio valeat aut non? Respondet quod talis nouitius ligatus est intrare religionem istam vel aliam. Sed de conuentu maior est difficultas/ quia presupponit quod non consentit nisi sub condicione/ quod nouitius non haberet aliud quod tale impedimentum/ quod expresse nominat/ et in statutis ordinis ponit. Et ita videtur quod non stante tali condicione/ consensus non tenet. Sunt tamen argumenta ad oppositum de conditionibus appositis matrimonio quod dimitto. Consulerem tamen/ quod talis iam professus/ exteri? et diu tolerat? non expelleret/ nisi necessitas vigeret/ hoc propter scandalum vitandum/ et caritatem nutriendam.

S **Si dispensator aut procurator monasterij/ vel alius cui forte date sunt pecunie pro emendo aliquid pro communi/ aut pro quavis alia causa comunitatis/ ipse emat pro se vel pro alio/ cultellum vel gratium aut filium aut acium/ absque licentia generali aut speciali aut permissu presidentis. vtrum talis faciat contra votum pauperum/ et reputetur proprietarius/ peccauerit quod mortaliter tanquam transgressor voti. Et si iuridico si dederit vel accepit ab extra-**

neis? Respondet per distinctioz. quod vel talis procurator/ estimatur probabiliter et rationabiliter/ quod superior suus vellet bene si sciret. quod illa fierent de quibus queritur. Et in hoc casu non videtur talis procurator proprietarius/ vel transgressor voti. Si autem credit aut credere debeat probabiliter/ et rationabiliter/ quod si superior talia sciret/ ipse non apparet sed displiceret sibi/ et hoc displicentia graui/ tunc talis est fur et transgressor voti.

Utrum quis renuere debeat officium quodcumque sibi iniunctum a maiore/ propter aliquod impedimentum ipsius officij? Respondet quod reuelatis excusationibus suis maiori suo si idem persistat in sua voluntate/ obtineat sibi confidendo de diuino adiutorio. Et hoc etiam habet et regula/ quod si impossibilia iniunguntur alicui fratri etc. Presupposito tamen/ quod non habeatur rationalis existimatio de maiori/ quod et impetitia vel malicia precipiat illud/ et quod illud quod iubetur sit de illis que pertinent ad regulam/ et ad que se extendit potestas maioris/ alioquin non debet obedire. Dicitur autem ratio nalis existimatio quoniam rationes probabiliores habentur ad sic credendum quam ad oppositum/ dummodo non fabricet sibi tales rationes/ inordinata vel indisciplinata affectio.

Queritur quo intelligatur ista autoritas beati thome de aqno/ quod consensus delectationis peccati mortalis/ est peccatum mortale? Respondetur quod si quis tetatus fuerit de aliquo peccato mortali/ si delectatur in eodem delectatione morosa/ et placeat sibi illa delectatio/ ratione deliberata. ita quod non vellet quod tetatio recederet. sed quod delectatio duret amplius. posito quod non vellet actualiter committere peccatum/ hoc est exercere peccatum suum ad extra/ peccat mortaliter. Et hec ratio probata est et in multis casibus alijs habet locum eadem autoritas. Propterea cautissimum est/ statim abigere tales recogitationes operum carnalium/ tam aliorum quam suorum/ quod quis sit aliquando in tali recogitatione/ viciu quoddam curiositatis nomine. quia non oportet esse peccatum mortale/ potius quam sit delectatio carnalis/ et hec curiositas/ communis est apud quemlibet ex sensibus/ ut oculus non saturatur visu. nec auris auditu etc. Et potest magis dici delectatio homini sensualis quam carnalis seu libidinosa.

Explicunt questiones.

Quidem de peccato veniali duplici.

S